

Kombinerad syn- och hörselnedsättning ökar risken för isolering

7 september 2023

Foto: Sarah Remgren

Fem forskare har gjort en studie om vuxna med svår syn- och hörselnedsättning. Studien publicerades i tidskriften PLOS ONE den 15 juni i år. Forskarna har genomfört 14 intervjuer och redovisar i studien två huvudteman: "Isolering" och "Förmåga att kontrollera vardagen". Studien tar upp att deltagarna använder olika strategier för att hantera sina funktionsnedsättningar och upplever stödet från det regionala dövblindteamet som positivt.

I studien lyfter författarna bland annat upp att en kombinerad syn- och hörselnedsättning ökar risken för isolering och minskad kontroll över livet. Därmed finns ett behov av mer förståelse i samhället för personer med denna typ av funktionsnedsättning, samt mer information och utbildning. Studien rekommenderar att personer med kombinerad syn- och hörselnedsättning bör få bättre tillgång till hälso- och sjukvården samt att ledsagarservicen bör utvärderas för att möta dessa personers behov. Idag finns en oro när ledsagningen begränsas i Sverige. Därför uppmanar forskarna i studien till en översyn av dessa regelverk.

Det bekräftas också i studien att ett dövblindteam har en avgörande roll då de erbjuder omfattande vård för personer med kombinerad syn- och hörselnedsättning. Teamet jobbar nära patienterna, deras familjer och andra yrkesverksamma för att erbjuda olika tjänster inklusive teckenspråk, stresshantering, träningsprogram med mera. Vikten av att ha stöttande vänner och familj betonades också i studien. Vänner och familj har ofta en nyckelroll i att hjälpa till i de dagliga uppgifterna i livet och att minska isoleringen. Trots att det finns utmaningar för deltagarna i studien så visar sig många vara aktiva som medlemmar i föreningar, vilket visar deltagarnas motståndskraft och beslutsamhet.

I studien tas också upp att deltagarna ofta inte uppfattar sina

funktionsnedsättningar som en kombinerad funktionsnedsättning. Anledningen är att varje funktionsnedsättning ofta utvecklas oberoende av den andra funktionsnedsättningen. Det är först när båda funktionsnedsättningarna utvecklats över tid som deltagarna känt en ökad isolering och ökade utmaningar i det dagliga livet.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Döv man vann diskrimineringsmål mot lastbilsföretag

7 september 2023

I Omaha i USA har döva Victor Robinson stämt två lastbilsföretag för diskriminering på grund av hans dövhet. En federal jury har nu dömt till mannens fördel.

Efter fyra dagars rättegång beslöt den federala juryn att tilldela Victor 75 tusen US dollar i kompensation från företaget Werner Enterprises och dess dotterbolag Drivers Management. Dessutom ska företaget böta 36 miljoner US dollar i skadestånd till Victor. Juryn överlade i två timmar innan beslutet togs.

Enligt ett pressmeddelande sa regionadvokaten Andrea G. Baran till den federala arbetsmarknadsmyndigheten EEOC:s distrikt i St. Louis att företagets beteende var oacceptabelt och juryn hörde de bevis som framlades.

Victor fick sitt lastbilkörkort i den truckförarskola som ägdes av Werner. Han fick också sitt förarbevis samt ett officiellt skriftligt undantag från regelverket gällande sin hörsel från Federal Motor Carrier Safety Administration, DMCSA. När allt var klart 2016 sökte han jobb hos Werner men blev nekad.

Werners säkerhetsavdelnings vice VD berättade för Victor att företaget inte ville anställa honom på grund av att han inte kunde höra. Samma person vittnade till

Victors fördel i rättegången om att Werner fortsatt neka döva anställningsmöjligheter hos företaget.

Juryn bedömde att företaget hade brutit mot ADA, en amerikansk diskrimineringslag. Anledningen är att Victor ansågs väl kvalificerad för företagets tjänster men inte fick jobbet på grund av sin funktionsnedsättning.

Werners advokater menar att de anser att Victors fysiska funktionshinder inte kan anpassas på ett rimligt sätt för att utföra de väsentliga arbetsuppgifterna som skulle krävas. Advokaterna ansåg också att Victor tillsammans med EEOC inte hade försökt kompromissa med företaget innan han stämde företaget.

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com

Sydafrikanskt teckenspråk officiellt erkänt

7 september 2023

Sydafrikas parlament har officiellt inkluderat Sydafrikanskt teckenspråk som sitt tolfte officiella språk. President Cyril Ramaphosa undertecknade beslutet den 19:e juli.

Lagändringsförslaget lades fram den 2 maj och vid president Cyril Ramaphosas undertecknande den 19 juli hölls en ceremoni. SASL (Sydafrikanskt teckenspråk) är därmed erkänt som det tolfte officiella språket i Sydafrikas konstitution.

Bakom beslutet ligger en 25 årig kampanj av döva. Den nya lagstiftningen ska säkerställa dövas rättigheter och förhindra diskriminering. President Ramaphosa betonade vikten av SASL, att det har en positiv effekt på dövgemenskapen.

Sydafrika blir det fjärde afrikanska landet som erkänner teckenspråket som ett officiellt språk, de andra är Kenya, Zimbabwe och Uganda. Totalt är det 41 länder i

världen inklusive Sydafrika som erkänt teckenspråk som officiellt språk.

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com

Bluffbiljetter till Dövas Dag

7 september 2023

Dövas Dag i Malmö närmar sig! När biljettförsäljningen till kvällsunderhållningarna under helgen var slutsålda bestämde sig arbetsgruppen bakom Dövas Dag för att skapa en tråd på Facebook där folk kan sälja och köpa biljetter av varandra. Den goda tanken ledde till att andra utnyttjade tråden för bedrägerier. Vi har kontaktat Viktor Jäderlund, verksamhetsledare i Malmös dövas förening. Viktor är ansvarig för Dövas Dag i Malmö 2023.

Viktor berättar att sedan april har biljetter till Dövas Dag sålts och när allt blev slutsålt fick vi höra från olika håll att folk hade förhinder och ville sälja sina biljetter. Arbetsgruppen skapade en tråd på Facebook där folk kunde sälja och köpa av varandra. Till en början gick det bra men sedan fick arbetsgruppen erbjudande om att köpa en biljett, vilket de tyckte var märkligt. En tid efter kontaktades arbetsgruppen och fick information om att personen var falsk, att man betalat men inte fått biljetter. Fler hörde av sig och alla hade haft kontakt med samma person. Personerna har swishat för att köpa biljett och sedan inte fått någon. Efter detta har arbetsgruppen börjat blockera folk i tråden, säger Viktor.

Vad ska man tänka på när man vill köpa biljett av någon annan i Facebook-tråden?

Viktor rekommenderar att man kollar om man har några gemensamma vänner med personen som vill sälja biljetten. Har man inga gemensamma vänner är det en tydlig signal att något inte stämmer. Man bör också kolla personens profil. Till sist kan man be personen att skicka ett bildbevis på biljetten den vill sälja.

Vad ska man göra om man redan drabbats?

Om man drabbats av bedrägeri ska man polisanmäla det, samt meddela arbetsgruppen så att de kan blockera personen i fråga. Polisanmälan måste dock alltid göras av den som blivit drabbad av bedrägerierna, så det är inget arbetsgruppen kan göra, säger Viktor.

Dövas Dag arrangeras den 15-17 september i Malmö av Malmö Dövas Förening Svenske. För mer information om Dövas Dag, se hemsidan www.dd2023.se.

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com

Dövblindhet i fokus hos två av vinnarna i PTS innovationstävling

7 september 2023

Post- och telestyrelsen (PTS) har en årlig innovationstävling som heter "Kommunikation för alla". Tävlingsens fokus är att främja inkluderande och innovativa kommunikationslösningar. Två av projekten som beviljades år 2023 har fokus på dövblindhet.

I år har det inkommit 45 ansökningar till Post- och telestyrelsens (PTS) innovationstävling *Kommunikation för alla*. Av dessa blev sex projekt valda och totalt får projekten 13 miljoner tilldelade. Bland vinnarna finns två företag som strävar efter att inkludera dövblindhet i sina innovationer för framtidens kommunikation.

Ett av företagen planerar att utveckla ett system som inte är beroende av syn och hörsel. Deras lösning innebär ett armband som använder vibrationer och fingeravläsning för att överföra digital text till och från mobiltelefoner. Armbandet kan öppna nya möjligheter för personer med dövblindhet och deras specifika behov.

Ett annat företag håller på och skapar en totalkonversationslösning, en kombinerad text- och bildtelefon, som kommer vara särskilt användbar för personer som använder punktskrift. I synnerhet för de punktskriftsläsare som fortfarande använder det gamla texttelefonprogrammet Komtext. Anledningen är att Komtext är kopplat till det analoga telefonnätet. När det analoga nätet läggs ned behövs en ny lösning som fungerar via internet. Detta företag siktar på att skapa internationella produkter med fokus på personer med dövblindhet.

PTS:s uppdrag är att främja utvecklingen av bättre digitala lösningar för personer med funktionsnedsättningar. Därför har PTS:s innovationstävling som mål att alla ska ha nytta av digitaliseringens möjligheter oavsett funktionsförmåga.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

VM Brons för herrlaget i stafett

7 september 2023

Sista dagen i Orienterings VM för döva avslutades med stafett där herrarna tog brons och damerna kom på en fjärde plats.

De svenska herrarna tog hem bronsmedaljen under Orienterings VM:s sista dag. VM:et är den femte i ordningen och arrangerades i år i Stockholm. Herrarna sprang stafett tillsammans med 30 andra lag. Det svenska laget klockades in på 2:48:59. Varje person sprang ungefär 7 km var och i det svenska laget deltog Nils Forsberg Rundström, Rihards Darzins och Frej Fredman.

På damsidan deltog också ett svenskt lag i orienteringsstafetten bestående av Petra Eklund, Julia Gezelius och Anne-Marie Strömsten. Svenskarna tog den fjärde platsen med en tid på 3:05:48.

Totalt i Orienterings VM har Sverige tagit 3 medaljer, ett silver och två brons.

Jade Osbeck

Della Festival i höst

7 september 2023

Den 11-12 november 2023 äger Della Festival rum i Potsdam i Tyskland. Det är en filmfestival där nio olika Della Awards ska delas ut i olika kategorier till döva filmskapare och deras insatser. Bland annat ska Della Awards delas ut till "Bästa regi", "Bästa kortfilm", "Bästa manliga skådespelare" och "Bästa kvinnliga skådespelare".

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Silver i MTB SM Långlopp

7 september 2023

Den 2 september tog Tommy Hammarström en silvermedalj i MTB Långlopp SM i Bockstensturen 2023. Tommy är känd från dövidrotten då han tidigare representerat Sverige i EM, VM och Deaflympics.

Tommy Hammarström tävlade i herrklassen H30. Tommy är 37 år och döv. Banan var helt ny och 90 kilometer lång och hade en svår terräng med högsta punkt på 1600 meter över havet. I skogen var det mycket lera. De första 25 kilometrarna cyklade Tommy i ett lugnare tempo och plockade några placeringar. Mellan 30 och 50 km höll tre herrar från samma tävlingsklass ihop men efter 50 km ökade Tommy tempot rejält så att de två andra halkade efter. Tommy kämpade ensam från 50 km tills det återstod fem kilometer, då han sänkte farten på grund av trötthet. En kilometer från målnöret kom en av konkurrenterna ikapp Tommy och

de två spurtade in mot målnöret för att fightas om silvret. Tommy hade mest krafter kvar och kunde erövra silvret vilket han var nöjd med. Sluttiden blev 3 timmar, 59 minuter och 24 sekunder. Guldmedaljören vann med nästan 4 minuter.

Säsongen för MTB pausas för Tommys del nu inför nästa tävling som är först år 2024.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

WFD utlyser om extra generalförsamling

7 september 2023

Foto: Privat

WFD, Världsfederationen för döva, har nu utlyst en extra generalförsamling som ska hållas den 21 oktober 2023. Vid den ordinarie generalförsamlingen som hölls i juli i Jeju, Sydkorea, har processen kring val av värdland till nästa kongress varit otydlig. Det demokratiska beslutet som togs vid generalförsamlingen ledde till att Förenade Arabemiraten blir värdland för WFD:s kongress 2027. Ett beslut som fått många länder att reagera.

Sverige är en av 19 länder som lämnat in begäran om en extra generalförsamling, av den anledning att man inte är nöjd med hur WFD hanterat processen kring val av kandidatländer. Teckenrapport intervjuar Sveriges delegat Maria Hermansson i studion.

Maria berättar att när WFD ska utse vilka länder som får kandidera sänder de en arbetsgrupp på inspektionsresor till de aktuella länderna. I detta fall Norge, Nigeria och Förenade Arabemiraten. Vid inspektionerna kontrolleras tilltänkta lokaler, hotell och boenden samt förbindelser mellan lokalerna. WFD besökte Norge och Förenade Arabemiraten, men inte Nigeria på grund av politiska oroligheter.

Eftersom Förenade Arabemiraten vann, anser Sverige tillsammans med de andra länderna att WFD missat en väsentlig del i inspektionen; kraven om mänskliga rättigheter. Det är allmänt känt att Förenade Arabemiraten inte tillåter homosexualitet samt att kvinnor inte har samma rättigheter som män. En effekt som länderna nu befarar leder till att homosexuella och kvinnor inte kommer att kunna ha samma möjlighet att föreläsa eller rent av delta vid kongressen.

För att lämna in en begäran om extra generalförsamling krävs att 10% av medlemsländerna skriver under. I detta fall behövdes 14 länders underskrifter. Efter en lång väntetid deklarerade WFD nyligen att deras extra generalförsamling blir den 21 oktober 2023 via Zoom där samtliga medlemsländer ska delta. Från Sverige deltar Maria Hermanson tillsammans med Joakim Hagelin Adeby. Förhoppningen är att det tas ett beslut om ett omval av värdland, vilket Maria tror kan bli svårt.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Lång- och medeldistans i Orientering VM för döva

7 september 2023

Orienterings VM för döva arrangeras på hemmaplan i Sverige, Stockholm den 29 augusti - 5 september och i helgen var det dags för lång- och medeldistans där flera döva svenskar deltog.

I medeldistansen sprang Petra och Julia på damsidan och de hamnade på hedrande 5:e och 15:e platser. Petra blev nöjd med resultatet då det är hennes bästa placering i de internationella tävlingarna hon deltagit i. Bland herrarna kom Nils på 6:e plats, Frej 8:e plats och Jesper 21:a plats.

I långdistansen sprang Julia och Petra men där blev resultaten sämre. Julia felstämplade och blev diskvalificerad medan Petra var vilsen i skogen och

hamnade på en 13:e plats. För herrarna fick Frej den bästa placeringen, 5:e plats och det blev en 7:e plats för Nils samt en 13:e plats för Rihards.

Snart tävlas det i stafett.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com